

دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

گروه مدیریت توانبخشی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته مدیریت توانبخشی

عنوان

نیازسنجی آموزشی رشته مدیریت توانبخشی مقطع کارشناسی ارشد بر اساس تجارب و دیدگاه‌های دانشجویان و دانش‌آموختگان در سال ۱۳۹۰

نگارنده

سارا قناعتیان جبذری

اساتید راهنما

کیانوش عبدی

دکتر محمدعلی حسینی

استاد مشاور

دکتر حمیدرضا خانکه

مرداد ماه ۱۳۹۱

شماره ثبت: ۲۱۹ - ۳۰۰

تقدیر به

پدر دلسوز و مادر مهربانر که قلب های بزرگشان فریادرس است و سرگردانی و ترس در پناهمشان به شجاعت می گراید

تقدیر به

خواهران عزیزم که سرچشمه های عطاوفت و مهربانی اند و شادی لحظه هابم را هدیهون آنهایم

و

تقدیر به

همسر فداکارم که محضمر "وفاداری و گذشت و ایثار" است و حضورش همواره زندگی امر را سرشار از عشقی پاک و بی نظیر می کند

سپاس فراوان از

استاد خوبم جناب آقای عبیدی که در تمام مراحل این پژوهش با راهنمایی های

ارزشمندشان یاری رسان من بودند.

جناب آقای دکتر حسینی که با دقت نظرهایشان

به من کمک نمودند.

جناب آقای دکتر خانکه که من را از مشاوره‌های خردمندان خویس

بهره مند ساختند.

همچنین جناب آقای صافی که از راهنمایی‌های ایشان نیز

بهره مند شدم.

چکیده:

مقدمه: در حال حاضر در سطح جهان، دیدگاه دانشجویان در مورد جنبه‌های مختلف آموزش ارائه شده در مؤسسات آموزشی مورد بررسی قرار می‌گیرد و تعیین ادراک و انتظار آنها از کیفیت خدمات آموزشی می‌تواند اطلاعات با ارزشی را در اختیار برنامه‌ریزان جهت ارتقاء کیفیت خدمات آموزشی قرار دهد. آنچه که به دانشجویان آموزش داده می‌شود قلمرو اصلی نیازسنجی را تشکیل می‌دهد و در واقع نیازسنجی اولین گام موثر در طراحی برنامه‌های آموزشی است و مطابق نبودن برنامه آموزشی با نیاز جامعه، تلف شدن وقت و امکانات را باعث خواهد شد. با توجه به اینکه در بازنگری سال ۸۷ رشته مدیریت توانبخشی، نظرات دانشجویان و دانش‌آموختگان لحاظ نگردید لذا مطالعه حاضر با هدف تعیین نیازهای آموزشی دانشجویان و دانش‌آموختگان رشته مدیریت توانبخشی صورت گرفت.

روش: این پژوهش، یک پژوهش توصیفی-اکتشافی است که از طریق مصاحبه نیمه‌ساختاریافته با ۱۸ نفر از دانشجویان و دانش‌آموختگان رشته مدیریت توانبخشی انجام پذیرفته است. از روش تحلیل محتوای صوری در راستای تجزیه و تحلیل داده‌ها، استفاده شد.

یافته‌ها: با استخراج کدهای حاصله بعد از پیاده‌سازی کلمه به کلمه مصاحبه، کدهای مرتبط از دیدگاه شرکت‌کنندگان در شش مفهوم جای گرفت که شامل واحدهای درسی، مقصد و ماموریت رشته، آموزش دهنده، آموزش‌گیرنده، شیوه تدریس و کیفیت آموزشی بود.

نتیجه‌گیری: نتایج بیانگر آن بود که تجارب شرکت‌کنندگان در خصوص موضوع سرفصل دروس حاکی از عدم کفایت واحدهای مدیریتی و ضرورت تغییر روش برگزاری کارآموزی و کاربردی نبودن آموزش واحد مدیریت توانبخشی بود. همچنین مشارکت‌کنندگان، آموزش‌دهندگان را دارای نقش اساسی در عدم یادگیری محتوا درسی ذکر کردند. آنان از کیفیت پایین آموزش ناراضی داشتند و شرط مصاحبه و دو مرحله‌ای شدن پذیرش دانشجو در رشته را ضروری می‌دانستند، که در این راستا ضرورت بازنگری در نحوه پذیرش دانشجو و برنامه آموزشی رشته مدیریت توانبخشی پیشنهاد می‌گردد.

کلمات کلیدی: نیازسنجی، مدیریت توانبخشی، مصاحبه، کیفی

فصل اول: کلیات پژوهش.....	۱
۱-۱ مقدمه و بیان مسئله.....	۲
۲-۱ اهمیت و ضرورت.....	۷
۳-۱ تعریف واژه‌ها.....	۹
۴-۱ اهداف و سوال‌ها.....	۱۰
۱-۴-۱ هدف کلی.....	۱۰
۲-۴-۱ اهداف اختصاصی.....	۱۰
۳-۴-۱ اهداف کاربردی.....	۱۰
۴-۴-۱ سوال‌ها.....	۱۱
فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه پژوهش.....	۱۲
۱-۲ مقدمه.....	۱۳
۲-۲ مفاهیم نظری تحقیق.....	۱۳
۱-۲-۲ مفهوم نیاز.....	۱۳

۱۶.....	نیاز آموزشی.....	۲-۲-۲
۱۹.....	نیازسنجی.....	۳-۲-۲
۲۸.....	مصاحبه.....	۴-۲-۲
۳۰.....	تحلیل محتوا.....	۵-۲-۲
۳۴.....	رشته مدیریت توانبخشی.....	۶-۲-۲
۳۶.....	پیشینه تحقیق.....	۳-۲
۴۳.....	فصل سوم: روش شناسی پژوهش.....	
۴۴.....	مقدمه.....	۱-۳
۴۴.....	نوع مطالعه.....	۲-۳
۴۵.....	جامعه آماری پژوهش.....	۳-۳
۴۵.....	روش نمونه گیری و حجم نمونه.....	۴-۳
۴۷.....	معیار ورود و خروج.....	۵-۳
۴۷.....	معیار ورود.....	۱-۵-۳
۴۷.....	معیار خروج.....	۲-۵-۳

۴۸.....	محیط پژوهش	۶-۳
۴۸.....	روش جمع آوری داده ها.....	۷-۳
۴۹.....	روش اجرا.....	۸-۳
۵۱.....	روش تجزیه و تحلیل داده ها.....	۹-۳
۵۲.....	استحکام داده ها.....	۱۰-۳
۵۲.....	ملاحظات اخلاقی	۱۱-۳
۵۴.....	فصل چهارم: یافته ها.....	
۵۵.....	مقدمه.....	۱-۴
۵۸.....	یافته ها.....	۲-۴
۵۸.....	مفاهیم اصلی.....	۱-۲-۴
۸۰.....	فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری.....	
۸۱.....	مقدمه.....	۱-۵
۸۱.....	گزارش پایانی	۵-۲
۹۵.....	نتیجه گیری نهایی	۳-۵

پیشنهادها.....	۹۶	۴-۵
پیشنهادهای اجرایی.....	۹۶	۱-۴-۵
پیشنهادها برای پژوهش‌های بعدی.....	۹۶	۲-۴-۵
محدودیت‌های پژوهش.....	۹۷	۵-۵
مشکلات پژوهش.....	۹۷	۶-۵
فهرست منابع.....		
۹۸		
پیوست‌ها.....		
۱۰۵		
پیوست ۱.....		
۱۰۶		
پیوست ۲.....		
۱۰۷		

فهرست جداول:

صفحه

جدول ۱-۲ انواع نیازهای آموزشی..... ۱۸

جدول ۱-۴ مشخصات دموگرافیک شرکت کنندگان..... ۵۶

جدول ۲-۴ مفاهیم اصلی استخراج شده از متون مصاحبه ها ۵۹

فصل اول: کلیات پژوهش

۱-۱ مقدمه و بیان مسئله

بخش مهمی از توسعه اقتصادی، اجتماعی، صنعتی و سیاسی هر کشور متأثر از پیشرفت‌های علمی و فرهنگی آن جامعه است، به همین جهت آموزش بطور اعم و آموزش عالی بطور اخص اهمیت فراگیر خود را از حدود مرزها و محدوده‌های جغرافیایی فراتر برده و حتی در بسیاری از موارد سیاست‌های بین‌المللی را نیز تحت الشعاع قرار می‌دهد (۱). بهبود کیفیت آموزشی و مراعات استانداردهای آموزشی و پژوهشی در آموزش عالی از سوی همه کشورها به ویژه کشورهای پیشگام در آموزش عالی در پنجاه سال اخیر مورد توجه جدی قرار گرفته است (۲). در این میان دانشگاه‌ها به عنوان زیرنظام‌های عمده نظام آموزش عالی در فرآیند توسعه یک کشور به عنوان مراکزی که به تربیت و آماده ساختن نیروی انسانی کارآمد، شایسته و دارای مهارت به منظور پاسخگویی به نیازهای واقعی جامعه در زمینه‌های مختلف می‌پردازند، نقش حیاتی و کلیدی را به عهده دارند (۳) و در واقع فعالیت‌های آموزشی هر کشور را می‌توان سرمایه‌گذاری یک نسل برای نسل دیگر دانست (۴).

اولین گام موثر در اثر بخشی هر آموزشی، نیازسنجی آموزشی است. زیرا اهداف، ملاک‌ها و طرح هر برنامه آموزشی، همگی از تحلیل نیازها سرچشمه می‌گیرد. انجام نیازسنجی دقیق در تدوین اهداف آموزشی و طراحی برنامه آموزشی نقش مفید و موثر ایفا می‌نماید (۵). در صورتی که برنامه‌های تدوین شده آموزشی مطابق نیازهای واقعی جامعه مورد نظر نباشد، علاوه بر اینکه منابع و امکانات تخصیص داده شده به هدر رفته است، عمر مفید و سن مناسب آموزش نیز تلف شده و نهایتاً تلاش اساسی در جهت حل مشکلات و رفع نیازهای رو به رشد جوامع انجام نشده است. در سال‌های اخیر نیز هیچگونه برنامه مناسب به منظور تدوین دروس آموزشی دانشجویان مطابق با نیازهای در حال تغییر جامعه انجام نشده است (۶).

نیاز یک مفهوم عمومی است که در زمینه‌های مختلف کاربرد نسبتاً وسیعی دارد و تعاریف متعددی از آن ارائه می‌شود. این تعاریف اگرچه همگی یک نوع مفهوم یا احساس مشترکی را انتقال می‌دهند با این وجود از مناظر و ابعاد مختلف و بعضاً متفاوتی به آن می‌نگرند. یکی از متداولترین و مقبولترین تعاریف از نیاز به موقعیتی دلالت دارد که در آن وضعیت موجود یا حاضر با وضعیت مطلوب فاصله دارد. وضعیت مطلوب یا مورد نظر در برگیرنده ایده‌آل‌ها، هنجارها، ترجیحات، انتظارات و ادراکات مختلف درباره آنچه که باید باشد، است (۷). با توجه به این تعریف از نیاز، نیازسنجی عبارت است از فرآیندی نظام‌دار برای تعیین اهداف، شناسایی فاصله بین وضع موجود و هدف‌ها، نهایتاً تعیین اولویت‌ها برای عمل (۸).

جایگاه نیازسنجی در برنامه ریزی مورد توافق همگان نیست. برخی نیازسنجی را اولین مرحله از فرآیند برنامه ریزی (برای دستیابی به هدف‌های برنامه) تلقی می‌کنند و برخی دیگر نیازسنجی را مؤخر بر مقوله تدوین هدف‌ها در نظر می‌گیرند (۹). نیازسنجی روشی است که توسط آن، نیازها یا به عبارت دیگر مسائل و مشکلات گروه هدف، به طور واقعی، یا با کمک خودشان بررسی و شناسایی می‌شود. بر همین مبنا در پژوهشی که کریمی و همکاران با عنوان نیازسنجی آموزش مداوم حرفه‌ای دانش‌آموختگان مدیریت خدمات بهداشتی درمانی انجام دادند، نیاز آموزشی دانش‌آموختگان را در سه حیطه فنی و عملیاتی، ادراکی و انسانی مورد بررسی قرار دادند و به این نتیجه رسیدند که نیاز فنی با میانگین ۳/۴۷ بالاترین نیاز دانش‌آموختگان بوده است که در این حیطه نیاز به آشنایی با استفاده و کاربرد نرم افزارهای رایانه‌ای بالاترین نمره را به خود اختصاص داده است، که لازم است برنامه‌ریزان آموزشی در تنظیم برنامه سالیانه این را مدنظر قرار دهند (۱۰).

در رابطه با ضرورت انجام نیازسنجی آموزشی می‌توان چنین نیز توضیح داد که آموزش گران است و فقط باید موقعی ارائه شود که اولاً پاسخی به یک نیاز شناخته شده وجود داشته باشد و ثانیاً بهترین راه حل برای مشکلاتی باشد که از آن طریق قابل حل‌اند. فعالیت‌های آموزشی که بدون توجه به این شرایط

طراحی و اجرا شوند، در واقع نوعی اتلاف منابع خواهد بود. حلقه مفقوده نیازسنجی در نظام برنامه‌ریزی آموزشی پزشکی و بهداشتی ایران، نسبت به سایر کشورهای توسعه یافته، به طور جدی تر نتایج برنامه‌های آموزشی را تهدید می‌کند. این در حالی است که مبنای منطقی هر برنامه وجود نیاز یا مجموعه‌ای از نیازهاست و برنامه‌ریزان آموزشی در سراسر جهان و در تمامی سازمان‌هایی که با آموزش سر و کار دارند، ناگزیرند برای تدوین برنامه‌ها و طرح‌های آموزشی خویش، دلایل قانع‌کننده‌ای داشته باشند (۱۱).

در نیازسنجی الگوهای گوناگونی وجود دارد که باید از میان آنها، براساس ویژگی‌های نظام آموزشی و شرایط سازمانی، الگوی مناسب را انتخاب کرد که این الگوها شامل:

۱) الگوی کلاسیک: این مدل معمولاً با بیان کلی از اهداف یا مقاصد شروع می‌شود، بلافاصله به طرح و توسعه برنامه آموزشی اقدام می‌کند؛ برنامه‌هایی که پس از اجرا نیز در بوته ارزیابی قرار می‌گیرند. مراحل آن شامل: تعیین هدف‌های کلی آموزشی، طراحی و تدوین برنامه آموزشی، اجرای برنامه آموزشی و ارزشیابی اجرایی.

۲) الگوی استقرایی: این مدل بررسی می‌کند که آیا هدف‌هایی که هر مؤسسه، سازمان، مدرسه و درس مدعی تلاش برای تحقق آنهاست همان‌هایی‌اند که فعالیت‌ها و اقدامات را هدایت می‌کنند یا خیر؟ به طور خلاصه این الگو روشی است که در ابتدا بدون توجه به هدف‌های غایی از پیش تعیین شده عمل می‌کند.

۳) الگوی قیاسی: این مدل عملاً با تعریف و بیان اهداف کلی و برون‌داد آغاز می‌شود؛ برای اینکار می‌توان از اهداف تعیین شده موجود استفاده کرد و سپس به گردآوری اطلاعات درباره وضع موجود پرداخت (۱۲).

به عبارت دیگر قلمرو اصلی نیازسنجی، تعیین آن چیزی است که در دانشگاه باید به دانشجویان آموخته شود (۸) و در حال حاضر در سطح جهان، دیدگاه دانشجویان در مورد همه جنبه‌های آموزش ارائه شده در مؤسسات آموزشی بررسی می‌شود و به عنوان عامل ضروری پایش کیفیت در دانشگاه‌ها در نظر گرفته می‌شود. دانشجویان مشتریان اصلی دانشگاه‌ها هستند و تعیین ادراک و انتظار آنها از کیفیت خدمات آموزشی می‌تواند اطلاعات با ارزشی در اختیار برنامه‌ریزان جهت ارتقاء کیفیت خدمات آموزشی قرار دهد (۱۳). عنصر اصلی و مهم، تناسب نگرش، دانش و مهارت دانشجویان دانشگاه‌ها با آخرین دستاوردهای علمی، فناوری و نیاز بازار کار و برنامه آموزشی می‌باشد (۱۲).

یکی از ارکان مراکز آموزش عالی دانشجویان هستند که می‌توانند با نظرات ارزشمند خود راهگشای مشکلات موجود باشند. در پژوهشی که فراهانی در سال ۱۳۸۵ انجام داد، با کمک نظرات دانشجویان دکتری پرستاری به این نتیجه رسید که ۹۵٪ دانشجویان خواستار اضافه شدن واحد اصول فلسفه و نظریه پردازی هستند، ۷۵٪ آنان بیان کردند که دروسی مانند روش‌های ارزشیابی و روانشناسی با دروس دوره کارشناسی ارشد همپوشانی دارد، ۹۰٪ ارائه درس زبان انگلیسی را ضروری دانستند و درکل اعلام کردند که محتوای تدوین شده دروس انعطاف پذیر نیست و بازنگری برنامه می‌تواند در اعتلای رشته مؤثر باشد (۱۴). بدیهی است که مطلوب بودن برنامه آموزشی از دیدگاه فراگیران می‌تواند در کاربرد محتوای آموخته شده تأثیر بسزایی داشته باشد؛ لذا دری پور و همکاران در سال ۱۳۸۵ به بررسی محتوای دروس بهداشت جامعه از نظر دانشجویان رشته پرستاری پرداختند. وی ارزشیابی کلیه سرفصل‌های دروس بهداشت جامعه توسط دانشجویان را انجام داد. تقریباً نیمی از افراد مباحث را مفید ارزیابی نمودند و کمترین درجه اهمیت مربوط به دروس بهداشت جامعه دو بود. همچنین ۴۴/۳٪ از سرفصل‌های مباحث بهداشت جامعه سه مفید ارزیابی گردید (۱۵).

با توجه به مباحث مطرح شده و اینکه آخرین نیازسنجی صورت گرفته در برنامه آموزشی رشته مدیریت توانبخشی مربوط به سال ۱۳۸۶ می باشد و در آن تنها به بررسی نظرات صاحب نظران رشته بسنده شد و نیاز دانشجویان در آن لحاظ نگردید (۱۶) و با توجه به اینکه برای تطابق یافتن با سرعت تغییرات جهانی، انعطاف پذیری و تغییرپذیری ناگزیر است و بایستی دانش و مهارت به روز را فراگیریم (۵) و همچنین با توجه به حساس و مهم بودن نقش برنامه های آموزشی در ایفای بهتر نقش ها و وظایف مورد انتظار و همچنین جهت تحقق بخشیدن به اهداف و رسالت های آموزش عالی، متخصصین، انجام پژوهش های متعدد را برای چگونگی بررسی و شناسایی نقاط قوت و ضعف برنامه آموزشی ضروری می دانند (۱۴). لذا برآن شدیم تا از نیاز کنونی دانشجویان و دانش آموختگان رشته مدیریت توانبخشی که نسبت به چند سال قبل متفاوت شده است آگاه شویم. همچنین با توجه به اشتغال و به کارگیری دانش آموختگان این رشته در سازمان های متعدد مانند ستاد و مراکز توانبخشی سازمان بهزیستی کشور، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور، بنیاد شهید و امور ایثارگران، هلال احمر جمهوری اسلامی و نیز مراکز خصوصی ارائه خدمات توانبخشی و سازمان های غیر دولتی معلولان، (۱۶) انجام نیازسنجی در این رشته ضروری به نظر می رسد. لازم به ذکر است که تنها مطالعه صورت گرفته در رشته مدیریت توانبخشی پژوهشی است که حاتمی زاده در سال ۸۵ انجام داد و در آن به بررسی پیامد تحصیل در این رشته پرداخت و پژوهشی در خصوص نیازسنجی آموزشی در این رشته تاکنون انجام نشده است.

۱-۲ اهمیت و ضرورت

نگاهی به تنگناها و مسائل عمده نظام عمده آموزش عالی کشور نشان میدهد که عدم توجه شایسته به طراحی، اجرا و ارزشیابی محتوای دوره‌های آموزشی، از جمله معضلات گریبانگیر نظام آموزش عالی محسوب می‌گردد. بررسی‌ها نشان می‌دهد که مهمترین علت آن، مشخص نبودن نیازهای آموزشی فراگیران می‌باشد (۱۷).

برنامه آموزشی رشته مدیریت توانبخشی مقطع کارشناسی ارشد، ترکیبی از علوم توانبخشی و مدیریت است که همزمان با تشکیل وزارت رفاه اجتماعی در نظام پیشین رشته مدیریت توانبخشی به سال ۱۳۵۳ از طریق دانشکده توانبخشی و رفاه اجتماعی و زیر نظر انجمن توانبخشی راه اندازی شده است. با توجه به پیشرفت و گسترش روزافزون در ابعاد مختلف و تحقیقات دامنه داری که در طول سال‌های اخیر در زمینه توانبخشی انجام گردیده است، نیاز به تربیت مدیران آگاه به مسائل توانبخشی، وسایل مورد نیاز، نحوه سرویس دهی به بیماران و غیره بیش از پیش احساس می‌گردد همچنین امروزه با گسترش دانشکده های توانبخشی در کشور (دانشکده توانبخشی شیراز، تبریز، اهواز و . . .) و راه اندازی رشته مدیریت توانبخشی در دانشکده توانبخشی تهران و اهواز و تلاش در راستای جذب دانش آموختگان رشته مدیریت توانبخشی به عنوان کادر هیئت علمی دانشکده‌های توانبخشی اهمیت و بازنگری در رسالت و اهداف گروه های آموزشی و برنامه های آموزشی در رشته مدیریت توانبخشی را دوچندان می نماید. رشته مدیریت توانبخشی در سال ۱۳۸۶ توسط اساتید این رشته مورد بازنگری قرار گرفت و تعدادی واحد درسی و همچنین واحد کارآموزی به مجموع واحدهای این رشته اضافه گردید. این برنامه آموزشی جدید از سال تحصیلی ۸۷-۸۸ اجرا گردید. (۱۶). این نیازسنجی به منظور سنجش نیازهای برآورده شده و نشده دانشجویان و دانش آموختگان این رشته صورت خواهد گرفت.

در مجموع می توان چنین توضیح داد که با توجه به تازه تاسیس بودن رشته مدیریت توانبخشی و نیز اینکه بر اساس برنامه آموزشی مصوب وزارت بهداشت، هدف و رسالت گروه قبل از سال ۸۷ تربیت دانش آموختگان به عنوان مدیران اجرایی در سازمان بهزیستی و دیگر سازمان های متولی بوده است و نیز به علت تغییر مداوم نیاز جامعه و اینکه با راه اندازی دانشگاه ها و گسترش این رشته، هدف آموزشی و پژوهشی نیز به رسالت این رشته افزوده شده است که بایستی مورد توجه جدی قرار گیرد، لذا ضرورت نیازسنجی بیش از پیش احساس می شود و بنابراین بر آن شدیم تا نیازهای آموزشی دانشجویان و دانش آموختگان را که بازخوردی از برنامه بازنگری شده می باشد بررسی کنیم و در جهت تربیت نیروی کارآمد و متخصص در راستای ارتقاء کیفیت آموزش گامی هرچند کوچک برداریم.

۱-۳ تعریف واژه‌ها

نیاز:

تعریف نظری: نیاز به موقعیتی دلالت دارد که در آن وضع موجود یا فعلی با وضع مطلوب فاصله دارد و وضعیت مطلوب یا مورد نظر دربرگیرنده ایده آل‌ها، هنجارها، ترجیحات، انتظارات و ادراکات مختلف درباره آنچه باید باشد، است (۱۸).

تعریف عملیاتی: در این پژوهش منظور از نیاز، خواسته‌ها، مشکلات و کمبودهای آموزشی دانشجویان و دانش‌آموختگان رشته مدیریت توانبخشی در مورد برنامه آموزشی می باشد.

نیازسنجی آموزشی:

تعریف نظری: نیازسنجی آموزشی عبارت است از شناسایی نیازهای آموزشی و درجه بندی آنها به ترتیب اولویت و انتخاب نیازهای آموزشی که باید کاهش یافته یا حذف شوند (۱۹).

تعریف عملیاتی: در این پژوهش منظور از نیازسنجی آموزشی تعیین نیازهای مرتبط با آموزش دانشجویان و دانش‌آموختگان است که با استفاده از روش مصاحبه نیمه ساختاریافته سنجیده شد.

۴-۱ اهداف و سوال‌ها

۱-۴-۱ هدف کلی

تعیین نیازهای آموزشی رشته مدیریت توانبخشی از دیدگاه دانشجویان و دانش‌آموختگان

۱-۴-۲ اهداف اختصاصی

- ۱) تعیین نیازهای تامین شده و نشده برنامه آموزشی دانشجویان و دانش‌آموختگان مدیریت توانبخشی بر اساس تجارب مشارکت‌کنندگان
- ۲) تعیین محتوا و واحدهای ضروری و غیرضروری در رفع نیاز آموزشی دانشجویان و دانش‌آموختگان رشته مدیریت توانبخشی بر اساس تجارب مشارکت‌کنندگان

۱-۴-۳ اهداف کاربردی

- ۱) کمک به بازنگری برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد رشته مدیریت توانبخشی
- ۲) کمک به ارتقای کیفیت آموزشی دوره کارشناسی ارشد رشته مدیریت توانبخشی